

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven drie dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters uit Roosendaal, Hans Van Loo, dierenarts op de Buitenpraktijk van de Universiteit Gent in Merelbeke, en Jan Dijkhuizen van De Graafschap dierenartsen uit Vorden wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

Abortus bij melkkoeien door een verkeerde stalinrichting

Voor ik mijn computer afsloot, keek ik nog even naar de net binnengekomen labo-uitslagen. Uit een van de abortusonderzoeken van een melkveebedrijf uit onze praktijk werd de bacterie *Trueperella pyogenes* geïsoleerd. Het ging om een bijna voldragen kalf uit een goede melkoe van vijf jaar oud. Aan de koe zelf was niets opgemerkt, enkel was de nageboorte niet helemaal afgekomen. Daarnaast had de koe al een hele tijd een abces ter hoogte van de linkerhak, dat af en toe openging.

Ik mailde het labo om te vragen verder histologisch onderzoek op de long van het kalf te doen om na te gaan of deze bacterie effectief de oorzaak van de verwerping was. Een kleine week later kreeg ik de bevestiging.

De volgende dag sprong ik vlug even binnen bij de klant voor meer uitleg. Meer dan tien procent van zijn melkkoeien had geschaafde en verdikte hakken met soms zelfs abscessen. Daarnaast hadden meerdere dieren een schoftbuil, al of niet open. Frequent zijn deze letsels geïnfecteerd met *Trueperella pyogenes*, de veroorzaker van de abortus. Omdat deze letsels vaak te herleiden zijn tot verkeerde afmetingen van de ligboxen, had ik een tijd geleden tijdens een ander bezoek op het bedrijf de ligboxen opgemeten. De schoftboom was duidelijk te laag en te ver naar achteren geplaatst.

Na deze verwerping kon ik de veehouder ervan overtuigen om de schoftboom te verplaatsen en de ligboxen met matrassen te vervangen door diepstrooiselboxen. Het duurde nog even voor alle letsels verdwenen waren, maar het koecomfort was snel sterk verbeterd.

De medische term *Trueperella pyogenes*

Trueperella pyogenes is een van de meest gerapporteerde bacteriën die zorgt voor een toevallige infectie geassocieerd met abortus. De kiem kan in elk stadium van de dracht abortus veroorzaken. Abortus als gevolg van de bacterie kan sporadisch voorvallen, maar soms kan zelfs een reeks van abortussen ontstaan.

Het moederdier vertoont meestal geen symptomen, maar het aan de nageboorte blijven staan is wel mogelijk. Meestal komt deze abortus voor in het tweede deel van de dracht.

De kiem is vaak aanwezig in de keel van gezonde dieren, maar is ook de typische etterverwekker die men in abscessen bij het rund kan terugvinden. Deze kiem kan ook worden teruggevonden in de

oogslimvlies en de vagina van gezonde koeien. Deze bacteriën komen ook op de huid en in de omgeving voor. Langs huidletsels en vanuit abscessen vindt de kiem zijn weg via de bloedbaan richting de baarmoeder, waar ze de baarmoederwand en de vruchtvlies kan aantasten. Doordat de foetus nog geen volwaardig immuunsysteem heeft, is het ongeboren kalf vanzelfsprekend gevoeliger dan het moederdier voor een infectie. Een infectie met *Trueperella pyogenes* kan resulteren in sterfte van de foetus en daardoor abortus. In sommige gevallen komt een verzwakt kalf ter wereld, dat meestal sterft kort na de geboorte.